

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 21C/4/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5620200334
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniel Marcián
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2021:5620200334.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš sudcom JUDr. Danielom Marciánom v spore žalobcov : 1.) W. Z., nar. XX. X. XXXX, s trvalým pobytom Z. XXX/XX, Y. W., 2.) F. Č., nar. X. X. XXXX, s trvalým pobytom W. XXXX/X, Ž., a 3.) W. Y., nar. XX. X. XXXX, s trvalým pobytom O. Č.. XXX, všetci traja zastúpení JUDr. Miloslavom Hrickom, advokátom, so sídlom ul. 1. mája č. 709, Liptovský Mikuláš proti žalovanému V.. X. M., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom I. XXX/XX, I. X., o určenie vlastníckeho práva, takto

rozhodol:

I. Žalobu z a m i e t a .

II. Žalobcovia v 1. až 3. rade s ú p o v i n n í spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanému trovy konania v plnom rozsahu, pričom o výške tejto náhrady rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou z 8. 2. 2020, doručenu na tunajší súd 10. 2. 2020 sa žalobcovia v 1. až 3. rade voči vtedajším žalovaným v 1. až 3. rade (aktuálny žalovaný bol v pozícii žalovaného v 1. rade) domáhali rozhodnutia, ktorým by súd určil, že ku dňu smrti W. Y., nar. X. XX. XXXX, naposledy bytom O. XX, ktorý zomrel 19. 3. 2002 boli bezpodielovými spoluvlastníkmi pozemku registra „E“ parc. č. 1977, orná pôda, o výmere 180 m², katastrálne územie O., rodičia žalobcov v 1. až 3. rade - F. Y., nar. XX. X. XXXX a W. Y., nar. X. XX. XXXX, obaja bytom O. XX, a to v spoluvlastníckom podiele 1/1. Tento žalobný návrh odôvodnili tým, že žalovaní v 1. až 3. rade sú aktuálne evidovaní ako podieloví spoluvlastníci tohto pozemku, a to každý v spoluvlastníckom podiele 1/3. Ide o pozemok, ktorý tvorí časť záhrady prislúchajúcej k rodinnému domu súp. č. 31, ktorý rodinný dom je v podielovom spoluvlastníctve žalobcov v 1. a 2. rade. Tento pozemok však nadobudli rodičia žalobcov v 1. až 3. rade kúpnu zmluvou z 19. 12. 1963, ktorá bola registrovaná Štátnym notárstvom v Liptovskom Mikuláši pod č. Reg. I 277/66. Účastníci tejto kúpnej zmluvy 24. 11. 1965 podpísali prehlásenie, na základe ktorého bol vykonaný zápis v evidencii nehnuteľností. Omylom však do prehlásenia nezahrnuli aj predmetný pozemok registra „E“ parc. č. 1977, k.ú. O.. Z dôvodu, že nedošlo k zápisu zmeny vlastníctva na základe tejto kúpnej zmluvy do pozemkovej knihy, resp. do evidencie nehnuteľností, bol pozemok predmetom dedenia po pôvodných vlastníkoch (predávajúcich), a to postupne až po žalovaných v 2. a 3. rade a V. W., nar. XX. X. XXXX, bytom O.H. XXX. Okresný súd Žilina uznesením sp. zn. : 9OdK/52/2018 zo 14. 3. 2018 vyhlásil na majetok V. W. konkurz. Pri speňažovaní majetku tohto dlžníka správca konajúci v jeho mene uzatvoril so žalovaným v 1. rade kúpnu zmluvu, ktorej predmetom bol (okrem iného) aj sporný pozemok registra „E“ parc. č. 1977. Žalovaný v 2. a 3. rade a ani V. W. (ako bezprostredný právny predchodca žalovaného v 1. rade), však nie sú, resp. neboli skutočnými (spolu)vlastníkmi pozemku, pretože ich právni predchodcovia svoj spoluvlastnícky podiel na pozemku predali právnym predchodcom žalobcov v 1. až 3. rade (rodičom týchto žalobcov.) Preto ani žalovaný v 1. rade nemohol nadobudnúť vlastnícke právo k spornému pozemku, a to ani kúpnu zmluvou uzatvorenou pri speňažovaní podstaty v rámci konkurzu oddĺžením, hoci podľa § 93

ods. 3 zákona č. 7/2005 Z.z. - o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov v konkurze nadobúda kupujúci vlastníctvo aj keď úpadca nebol vlastníkom vo veci. Toto ustanovenie totiž v prípade oddĺženia konkurzom neplatí. Ustanovenie § 93 ods. 3 upravuje právne vzťahy pri speňažovaní majetku v konkurze podľa druhej časti zákona č. 7/2005 Z.z. V prípade V. W. však išlo o oddĺženie podľa štvrtej časti zákona, ktorá obsahuje komplexnú právnu úpravu oddĺženia, vrátane speňažovania majetku (v ust. § 167n a nasledovne.) Tam však už ustanovenie o možnosti nadobudnutí vlastníctva od nevlastníka nie je uvedené. Žalovaní v 2. a 3. rade a V. W., a ani ich právni predchodcovia nemohli spoluvlastnícky podiel na pozemku nadobudnúť do vlastníctva ani vydržaním. Na to, aby sa tak stalo, museli by mať pozemok v držbe. Pozemok však tvorí záhradu prislúchajúcu k rodinnému domu súp. č. XX, katastrálne územie O. a nachádza sa v rámci oploteného dvora so záhradou, pričom vždy ho tak užívali a teda mali aj v držbe výlučne právni predchodcovia žalobcov v 1. až 3. rade a neskôr (až dodnes) žalobcovia v 1. a 2. rade. Právni predchodcovia žalobcov v 1. až 3. rade sa stali vlastníkami sporného pozemku aj napriek tomu, že vlastníctvo nebolo zaevidované v pozemkovej knihe, resp. v evidencii nehnuteľností, nakoľko k nadobudnutiu vlastníckeho práva zo strany právnych predchodcov žalobcu v 1. až 3. rade došlo už registráciou zmluvy štátnym notárstvom v zmysle vtedy účinného Občianskeho zákonníka. Keďže právni predchodcovia žalovaných v 2. a 3. rade a V. W. vlastníctvo k spornému pozemku previedli, nemohli k nemu žalovaní v 2. a 3. rade a V. W. nadobudnúť vlastnícke právo ani dedením. A ak V. W. nebol vlastníkom pozemku, nemohol potom vlastníctvo k nemu nadobudnúť ani žalovaný v 1. rade. Vzhľadom na to, že kvôli viacerým zmenám v evidencii katastra nehnuteľností, nemožno nápravu zjednať zápisom do katastra, žalobcom nezostalo nič iné ako sa domáhať nápravy žalobou na súde. Sporný pozemok nebol predmetom dedenia po žiadnom z rodičov žalobcov v 1. až 3. rade, hoci bol v ich bezpodielovom spoluvlastníctve, preto sa žalobcovia domáhajú určenia, že ich rodičia boli ku dňu smrti ich otca, ktorý umrel skôr, bezpodielovými spoluvlastníkmi sporného pozemku v podiele 1/1.

2. Vo vyjadrení k žalobe z 18. 3. 2020 (č.l. 66 a nasl.) žalovaný v 1. rade (aktuálny žalovaný) uviedol, že žalobcami uplatnený nárok neuznáva v celom rozsahu a navrhol, aby ho súd zamietol. Spoluvlastnícky podiel 1/3 na spornej nehnuteľnosti nadobudol od svojho bezprostredného právneho predchodcu V. W., ktorý bol evidovaný ako podielový spoluvlastník tohto pozemku s podielom 1/3, a to na LV č. XXXX, k.ú. O., na základe uznesenia č. D 426/00 - 117, zapísanom do katastra nehnuteľností pod PVZ 92/2003. LV č. XXXX bol založený na základe ROEP pre k. ú. O., zapísaným pod Z 1779/07. Na majetok V. W. bol uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. : 9OdK/52/2018 zo 14. 3. 2018 vyhlásený konkurz podľa 4. časti zákona č. 7/2005 Z.z. Dňa 25. 8. 2018 správkyňa konkurznej podstaty zverejnila v Obchodnom vestníku č. 100/2018 súpis majetku úpadcu V. W., pričom ako štvrtá v poradí súpisových zložiek bola do tohto súpisu zahrnutá aj sporná parcela registra „E“ par. č. 1977, v podiele 1/3 so súpisovou hodnotou 4 eurá. Pod tým istým číslom 100/2018 správkyňa konkurznej podstaty zverejnila toho istého dňa v Obchodnom vestníku aj súpis oddelenej podstaty majetku úpadcu V. W.. Dňa 26. 6. 2018 správkyňa konkurznej podstaty zverejnila v OV č. 122/2018 podmienky súvisiace so speňažovaním majetku podliehajúceho konkurzu - I. kolo, a to tak súbor nehnuteľností zapísaných v súpise všeobecnej, ako aj oddelenej podstaty. V termíne uvedenom v podmienkach speňažovania žalovaný v 1. rade podal listom zo 6. 7. 2018 správkyňi konkurznej podstaty ponuku na odkúpenie nehnuteľného majetku uvedeného v oboch súpisoch. Navrhovanú kúpnu cenu vo výške 2.000 eur žalovaný v 1. rade zložil v prospech bankového účtu správkyne konkurznej podstaty. Dňa 16. 7. 2018 zverejnila správkyňa v OV č. 135/2018 výsledok I. kola verejného ponukového konania, pričom ponuka žalovaného v 1. rade bola vyhodnotená ako najvyššia. Správkyňa následne vyzvala oprávnené osoby, aby so súhlasom dlžníka uhradili cenu dosiahnutú v ponukovom konaní do 10 dní od skončenia ponukového konania. Nakoľko oprávnené osoby nerealizovali svoje právo, správkyňa uzavrela so žalovaným v 1. rade, okrem iných aj n spornú parcelu č. 1977 v podiele 1/3, dňa 18. 9. 2018 kúpnu zmluvu. Vklad tejto kúpnej zmluvy bol povolený OÚ Liptovský Mikuláš, katastrálnym odborom 20. 12. 2018 pod č. V 4995/2018 tak ako to vyplýva z výpisu z LV č. XXXX, k. ú. O.. Žalovaný v 1. rade ďalej poukázal na to, že vzhľadom na vznik daňovej povinnosti od 1. 1. 2019 podal elektronicky 18. 1. 2019 daňové priznanie k nehnuteľnosti správcovi dane - Obci Východná, a to vrátane spornej parcely č. 1977 v podiele 1/3 (na ktorý pripadá výmera 60 m².) Následne listom z 15. 1. 2019 navrhol žalovaný v 1. rade žalobcom v 1. a 2. rade usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku tak, že im svoj spoluvlastnícky podiel k spornej nehnuteľnosti v rozsahu 1/3 odpredá za kúpnu cenu vo výške 25 eur/m². Nakoľko táto ponuka nebola akceptovaná, zaslal žalovaný v 1. rade listom zo 17. 1. 2020 návrh na uzavretie nájomnej zmluvy na spornú nehnuteľnosť, ktorý však takisto nebol akceptovaný a došlo k podaniu žaloby v tejto veci. Pri nadobúdaní spoluvlastníckeho podielu žalovaného v 1. rade od V. W. boli dodržané všetky zákonné podmienky na prevod nehnuteľnosti v režime zákona č. 7/2005 Z.z. Žalovaný v 1. rade bol dobromyseľný pri nadobúdaní tohto podielu, nakoľko jednak nemal

dôvod pochybovať v správnosť a hodnovernosť údajov katastra nehnuteľností (zápisu jeho právneho predchodcu na LV č. XXXX, k. ú. O.), a jednak preto, že táto nehnuteľnosť bola zapísaná do súpisu všeobecnej podstaty majetku úpadcu, čo jeho dobromyseľnosť len umocnilo. Žalovaný v 1. rade pritom nespochybnil existenciu nadobúdacieho titulu u právnych predchodcov žalobcov, avšak vzhľadom na odstup času, ale najmä vzhľadom na spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva z jeho strany, nemožno už v súčasnosti žalobný návrh považovať za dôvodný. Žalovaný v 1. rade uznal, že ust. § 93 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z.z. je systematicky zaradené do jeho 2. časti, pričom oddĺženie konkurzom je upravené v 4. časti, avšak podľa jeho názoru nemožno zo žiadneho ustanovenia tohto zákona vyložiť, že by sa niektoré ustanovenia druhej časti nemohli primerane aplikovať na postup podľa 4. časti tohto zákona. Nemožno ani nájsť logické zdôvodnenie, prečo by sa speňažovanie majetku v klasickom konkurze podľa 2. časti, čo do dobromyseľného nadobudnutia vlastníctva k veci aj od úpadcu - nevlastníka, nemalo použiť aj pri dobromyseľnom nadobúdaní vlastníctva k veci aj podľa 4. časti tohto zákona. Účelom konkurzu (tak podľa 2. časti ako aj 4. časti) je za ingerencie štátu (súdu a správcu konkurznej podstaty) uspokojiť veriteľov dlžníka - úpadcu, v čo najširšom možnom rozsahu, preto žalovaný v 1. rade je toho názoru, že ústavne konformným je práve taký výklad § 93 ods. 3, že pravidlo v ňom upravené sa vzťahuje na všetky typy konaní podľa tohto zákona, predmetom, ktorých je speňažovanie majetku zapísaného do súpisu majetku úpadcu. Žalobcovia netvrdili, že by počas konkurzu podali námietku podľa § 167j zákona č. 7/2005 Z.z. voči zaradeniu spornej nehnuteľnosti do súpisu všeobecnej podstaty majetku úpadcu V. W.. Obchodný vestník je verejným informačným systémom, pričom zverejnením jeho údajov sa má za to, že sú tretím osobám prístupné (§ 2 ods. 4 zákona č. 200/2011 Z.z. - o OV). Žalobcovia v 1. až 3. rade mali preto možnosť predmetný súpis majetku namietat' podľa § 167j ods. 2 zákona č. 7/2005 Z.z., avšak takúto námietku správkyňa nepodali. Žalovaný v 1. rade sa ako nadobúdateľ spoluvlastníckeho podielu na spornom pozemku v rozsahu 1/3 k nemu od počiatku správal ako (spolu)vlastník a splnil si všetky povinnosti, ktoré mu ako evidovanému vlastníkovi zákon ukladal (podal daňové priznanie k dani z nehnuteľnosti a bez zbytočného odkladu kontaktoval užívateľov tohto pozemku - žalobcov v 1. a 2. rade s návrhom na vysporiadanie vzájomných vzťahov.) Pre prípad, že by súd bol toho názoru, že § 93 ods. 3 na oddĺženie konkurzom podľa 4. časti zákona č. 7/2005 Z.z. nedopadá, je potrebné poskytnúť mu právnu ochranu z titulu dobromyseľného nadobudania vlastníckeho práva. Vzhľadom na zápis (spolu)vlastníckeho práva jeho právneho predchodcu na LV, vykonaný súpis majetku a postup správkyne konkurznej podstaty a vzhľadom na neexistenciu zápisu námietky podľa § 167j ods. 2 zákona č. 7/2005 Z.z. nemal žalovaný v 1. rade dôvod pochybovať o vlastníckom práve svojho právneho predchodcu - V. W., pričom bez zbytočného odkladu po nadobudnutí (spolu)vlastníckeho práva (povolením vkladu) sa začal žalovaný v 1. rade správať ako jej (spolu) vlastník. Na druhej strane žalobcovia v 1. až 3. rade ako právni nástupcovia po svojich rodičoch v tejto veci konali nedbalo. Z výpisu z LV č. XXXX, k.ú. O. vyplýva, že minimálne od roku 2007, kedy došlo k ROEP pre k.ú. O. (Z 1779/07) mohli namietat' nesprávnosť údajov katastra nehnuteľností, ktorého údaje boli verejne prístupné. Ide o obdobie 13 rokov, čo je dostatočne dlhá doba, aby si vlastník všimol, že údaje katastra nehnuteľností nie sú v súlade s právnymi listinami (nadobúdacími titulmi), ktorými disponuje, a pokiaľ tak žalobcovia v 1. až 3. rade po tak dlhú dobu neučinili, musia niesť následky svojej nedbalosti. Navyše, je zrejmé, že k nadobudnutiu (spolu)vlastníckeho práva jeho právnym predchodcom došlo už skôr, ako to vyplýva z nadobúdacieho titulu ostatných spoluvlastníkov (žalovaných v 2. a 3. rade) - uznesenia o dedičstve sp. zn.: D 426/00 - 117), ktoré bolo do katastra nehnuteľností zapísané pod č. Z 1255/03, PVZ 92/2003. Teda už od toho momentu mohli žalobcovia v 1. až 3. rade namietat' správnosť verejnej listiny - uznesenia o dedičstve a domáhať sa svojho práva prostredníctvom určovacej žaloby. V tejto súvislosti žalovaný v 1. rade poukázal na právny názor vyjadrený Ústavným súdom SR v náleze sp. zn. : I. ÚS 549/2015 zo 16. 3. 2016. Navyše v OV č. 14/2019 a následne č. 53/2019 bol zverejnený jednak zámer na zostavenie rozvrhu výťažku a následne ukončenie konkurzu z dôvodu splnenia rozvrhu v prospech veriteľov dlžníka, teda pre neho ako nadobúdateľa majetku úpadcu (vrátane spornej parcely) už právne nie je možné získať časť vyplatenej kúpnej ceny, či už od správkyne konkurznej podstaty, ktorá postupovala s riadnou odbornou starostlivosťou, resp. od veriteľov dlžníka, ktorí boli riadne uspokojení z rozvrhu výťažku. Na záver žalovaný v 1. rade poukázal na to, že žalobný návrh žalobcov v 1. až 3. rade v podobe v akej je formulovaný nie je vykonateľný a v súlade s ustálenou judikatúrou súdov SR, pretože z návrhu nie je zrejmé, či sa žalobcovia domáhajú, že vec patrí do dedičstva po ich právnych predchodcoch, ako aj žalobcami navrhované určenie, že právni predchodcovia boli bezpodielovými spoluvlastníkmi nie je v súlade s § 148 ods. 1 OZ.

3. V podaní z 26. 3. 2020, doručenom na tunajší súd 27. 3. 2020 (č.l. 112 a nasl.) žalovaný v 1. rade (aktuálny žalovaný) uviedol, že dopĺňa svoje pôvodné vyjadrenie z 18. 3. 2020 a súdu predkladá

rozhodnutie Obce Východná č. 839/2019 z 31. 7. 2019 - platobný výmer o vyrubení dane z nehnuteľnosti za rok 2019.

4. V podaní z 20. 5. 2020, doručenom na tunajší súd 20. 5. 2020 (č.l. 130 a nasl.) žalovaný v 1. rade (aktuálny žalovaný) doplnil, že žalobcovia mali dostatok času (minimálne od 31. 7. 2007) zosúladiť stav v katastri nehnuteľností zo skutočným právnym stavom. Dňom zápisu do katastra nehnuteľností sa údaje katastra (prešetrené v rámci ROEP) stali hodnovernými a záväznými a tiež verejne prístupnými. Žalobcom nič nebránilo, aby sa s týmito údajmi (nahliadnutím do katastra, resp. do verejného katasterportálu) oboznámili a vykonali príslušné právne kroky na zabezpečenie svojich nárokov. do súčasnosti však už odvtedy ubehlo takmer 13 rokov, čo je dostatočne dlhá doba na to, aby sa žalobcovia mohli považovať za nedbalých vlastníkov, resp. nedbalých právnych nástupcov.

5. V replike z 8. 6. 2020, doručenej na tunajší súd 9. 6. 2020 žalobcovia v 1. až 3. rade (k vyjadreniam žalovaného v 1. rade) uviedli, že pokiaľ žalovaný v 1. rade opisuje skutkové okolnosti, za ktorých mal nadobudnúť vlastníctvo v rámci konkurzu oddĺžením, resp. jednotlivé štádiá oddĺženia, ako aj okolnosti po oddĺžení, tak žalobcovia tieto skutkové tvrdenia nepopierajú. K právnemu posúdeniu žalovaného v 1. rade však uviedli, že sa nesprávali nedbalo, ich právni predchodcovia pri nadobúdaní spornej nehnuteľnosti splnili všetky podmienky, ktoré v danom čase právny poriadok vyžadoval pre určenie prevodu vlastníctva. K omylu došlo pri spracovaní prehlásenia, ktoré bolo podkladom pre zápis v evidencii nehnuteľností, ale na vecno-právne účinky prevodu postačovala registrácia zmluvy na štátnom notárstve, ku ktorej došlo. Právni predchodcovia žalobcov boli preto odôvodnene v dobrej viere, že im sporná nehnuteľnosť patrí a ich od dobrej viery odvádzajú svoju dobrú vieru aj žalobcovia v 1. až 3. rade ako ich právni nástupcovia. Rovnako ako ich rodičia nemali ani oni žiaden dôvod domnievať sa, že im sporná nehnuteľnosť nepatrila. Ani dedenie právneho predchodcu žalovaného v 1. rade, ani ROEP nespochybňujú, že žalobcovia konajú v dobrej viere a o majetok sa starali so starostlivosťou riadneho hospodára, a spoliehajú na to, že zmluva o prevode nehnuteľností bola zaregistrovaná, nemali dôvod sledovať zápisy v katastri. O zápise nadobudnutia dedením osobitne informovaní neboli a odôvodnene predpokladali, že v riadne spracovanom ROEP bude zaevidovaný aj prevod vlastníctva registrovaný štátnym notárstvom. Ide pritom o starších ľudí, pre ktorých nie je bežné pracovať s internetom a vyhľadávať si údaje v katastri nehnuteľností online. Až do nadobudnutia vlastníctva žalovaným v 1. rade nikto nevznášal nároky na spornú nehnuteľnosť, hoci ju (od nadobudnutia ich právnymi predchodcami) užívali a neužíval ju nikto iný. Aj to bol dôvod prečo nesledovali príslušné zápisy v katastri nehnuteľností. Dobrú vieru a riadnu starostlivosť žalobcov pritom nespochybňujú ani oznámenia a rozhodnutia uverejnené v Obchodnom vestníku. Sledovanie obsahu Obchodného vestníka nie je bežné ani medzi odborníkmi, nie to ešte medzi laikmi a nemožno ho považovať za predpoklad riadneho hospodárenia s vecou. Aplikácii ust. § 93 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii v rámci konkurzu oddĺžením podľa 4. časti zákona bráni zásada, že špeciálna právna úprava vylučuje použitie všeobecnej právnej úpravy. V tomto prípade je špeciálna právna úprava úprava konkurzu oddĺžením, ktorú predstavuje celá 4. časť tohto zákona. V niektorých ohľadoch sa tam odkazuje aj na ustanovenia mimo 4. časti, avšak nie v otázke nadobudnutia vlastníctva od nevlastníka. Neprichádza tu pritom ani analogické použitie ust. § 93 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, pretože analógia je vo verejnom práve neprípustná a tento predpis je predpisom verejného práva. Ani ústavným výkladom nemožno dospieť k použitiu ust. § 93 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii na prípad oddĺženia konkurzom, skôr naopak, pretože z čl. 20 ústavy vyplýva, že každý zásah do vlastníckeho práva je (popri splnení iných predpokladov) možný iba na základe zákona. Preto akékoľvek obmedzenie vlastníctva by malo vyplývať zo zákona. Žalobcovia takisto odmietli námietku žalovaného v 1. rade, že petit žaloby nie je dostatočne určitý a vykonateľný. Podľa žalobcov nie je v rozpore s ust. § 148 Občianskeho zákonníka, práve naopak vychádza z neho, pretože určuje vlastníctvo ku dňu smrti toho z manželov, ktorý zomrel skôr. Žalobcovia sa nemôžu domáhať určenia, že vec patrí do dedičstva, bolo by to určenie právnej skutočnosti, ktoré je prístupné iba v prípade, ak to zákon pripúšťa. Preto sa žalobcovia museli domáhať určenia existencie vlastníckeho práva, čomu zodpovedá nimi formulovaný petit. Prelomenie zásady „nemo plus iuris“ neodôvodňuje ani zákon, ani dobrá viera žalovaného v 1. rade, pretože ju vyvažuje dobrá viera žalobcov.

6. Žalovaný v 1. rade (aktuálny žalovaný) právo na dupliku nevyužil.

7. Na pojednávaní konanom 8. 9. 2020 žalobcovia v 1. až 3. rade poukázali na svoje písomné vyjadrenia a zobrali späť návrh na vykonanie dôkazu ich výsluchom ako strán sporu. Za sporné

nepovažovali skutkové okolnosti, ale len ich právne posúdenie, a to najmä právne hodnotenie straty, resp. nadobudnutia (spolu)vlastníckeho práva. Upresnili, že k registrácii kúpnej zmluvy z 19. 12. 1963 došlo 24. 5. 1966, pričom poukázali na odťahok pečiatky na notárskom protokole N 648/63 z 15. 1. 1964. Poukázali na zmätok u správcu dane (Obce Východná), ktorá aj žalobkyni v 1. rade vydala potvrdenie o zaplatení dane z tohto pozemku. Nález ústavného súdu, na ktorý sa odvolával žalovaný v 1. rade (v prospech argumentácie o nadobudnutí vlastníctva od nevlastníka) sa týkal odlišného skutkového stavu, pretože predmetom konania tam bolo nadobúdanie majetku po privatizácii. Navyše, z bodu 13. jeho odôvodnenia vyplýva, že v predmetnom konaní nebolo preukázané, že nehnuteľnosti prevádzal na tretiu osobu nevlastník, takže ústavný súd sa vlastne otázkou nadobudnutia vlastníctva od nevlastníka ani nezaoberal. Žalobcovia síce pripustili existenciu judikatúry, ktorá pripúšťa ochranu dobrej viery a nadobudnutie vlastníctva od nevlastníka, ale tieto rozhodnutia sa týkajú nadobúdania vlastníctva v prípade odstúpenia od zmluvy, t.j. keď nadobúdateľ podľa zmluvy previedol vlastníctvo ďalej na 3. osobu a neskôr prevádzajúci od tejto zmluvy odstúpil a zmluva a spätne zrušila od začiatku. Dobrú vieru žalovaného v 1. rade by mal súd posudzovať aj s prihliadnutím na okolnosť, že nadobudol vlastníctvo k tomu pozemku v rámci konkurzu, kedy sa kupovala mačka vo vreci, nejde teda o prípad porovnateľný s bežnou kúpnu zmluvou, tu prebehla verejná súťaž a vybral sa ten účastník, ktorý ponúkol najvýhodnejšiu cenu za celý balík speňažovaného majetku úpadcu.

8. Na pojednávaní 8. 9. 2020 žalovaný v 1. rade (aktuálny žalovaný) uviedol, že sa pridrižava svojich písomných vyjadrení a dodal, že takisto nepovažoval skutkový stav za sporný. K poslednému písomnému vyjadreniu žalobcov, kde uviedli, že nepovažovali za potrebné kontrolovať údaje v katastri nehnuteľností, žalovaný v 1. rade uviedol, že vzhľadom na dobu 13 rokov, odkedy došlo k úprave zápisu v katastri, kedy bol sporný pozemok zapísaný na list vlastníctva, a kedy sa stal tento údaj stal hodnoverný a verejne prístupný, uplynula už dostatočne dlhá doba (aj pre laikov), aby mohli učiniť príslušné právne kroky na vrátenie veci do pôvodného stavu. Žalovaný v 1. rade nemal dôvod pochybovať o spornosti svojho vlastníckeho práva a o správnosti zápisu v katastri nehnuteľností. Znovu poukázal na prelomový nález ústavného súdu z roku 2015, kde došlo k prelomeniu „zásady nemo plus iuris“, ktorý nález už spomínal vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe, a ktorý sa týkal preferovania ochrany dobromyseľných nadobúdateľov pred ochranou nedbalých vlastníkov, a ktorý podľa neho už aj všeobecné súdy začínajú v praxi aplikovať, hoci táto dobromyseľnosť sa posudzuje podľa okolností každého prípadu. Vzhľadom na okolnosti, za ktorých žalovaný v 1. rade uzatváral zmluvu a dĺžku doby počas ktorej mali žalobcovia možnosť vykonať potrebné právne kroky, sú tak splnené podmienky, aby súd aplikoval ochranu jeho dobromyseľnosti a zamietol žalobu. Na záver poukázal na rozhodnutie ústavného súdu, ktorým už mala byť prekonaná judikatúra Najvyššieho súdu SR sp. zn. : 3Cdo 154/2010, nakoľko v takomto prípade určovacia žaloba neslúži potrebám praktického života, pretože ak by aj súd skúmal len právny stav veci ku dňu smrti, nevylučuje to prípadne následnú ďalšiu určovaciu žalobu vydržiťela alebo dobromyseľného nadobúdateľa, ktorá by bola podaná potom, čo by takýto majetok bol prejednaný v dodatočnom dedičskom konaní. Žalovaný v 1. rade tiež odmietol, že by sa z hľadiska ochrany dobrej viery malo rozlišovať medzi kúpnu zmluvou uzatvorenou v rámci konkurzu oddĺžením a bežnou kúpnu zmluvou, naopak tým, že proces konkurzu je zverejňovaný v rámci obchodného vestníka a kúpnu zmluvu posudzuje pred povolením vkladu správny orgán sú to skutočnosti, ktoré umocňujú jeho dobromyseľnosť ako nadobúdateľa.

9. Na pojednávaní konanom 8. 9. 2020 súd prvej inštancie vyhlásil rozsudok č. k. : 21C/4/2020 - 173, ktorým takto rozhodol :

I. Určuje, že ku dňu smrti poručiťela - W. Y., nar. X. XX. XXXX, naposledy bytom O. XX, ktorý zomrel 19. 3. 2002, boli bezpodielovými vlastníkami pozemku registra „E“ parc. č. 1977, orná pôda, o výmere 180 m², katastrálne územie O., obec Východná, okres Liptovský Mikuláš, zapísanom na čiastočnom výpise z LV č. XXXX - W. Y., nar. X. XX. XXXX, nar. X. XX. XXXX a F. Y., nar. XX. X. XXXX, obaja bytom O. XX, v spoluvlastníckom podiele 1/1.

II. Zastavuje konanie o vzájomnej žalobe žalovaných v 2. a 3. rade z 25. 3. 2020.

III. Žalovaný v 1. rade je povinný nahradiť žalobcom v 1. až 3. rade k ich ruke spoločnej a nerozdielnej náhradu trov konania o žalobe v rozsahu 33,33 %, pričom o výške tejto náhrady rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

IV. Žalobcom v 1. až 3. rade nepriznáva voči žalovaným v 2. a 3. rade nárok na náhradu trov konania o žalobe.

V. Žalovaní v 2. a 3. rade sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcom v 1. až 3. rade k ich ruke spoločnej a nerozdielnej trovy konania o vzájomnej žalobe žalovaných v 2. a 3. rade z 25. 3. 2020 v plnom rozsahu, pričom o výške tejto náhrady rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

10. Na základe odvolania podaného žalovaným v 1. rade Krajský súd v Žiline uznesením č. k. : 10Co/148/2020 - 2020 z 30. 12. 2020 (ďalej len „zrušujúce uznesenie“) napadnutý rozsudok v časti výroku I. o určení, že ku dňu smrti poručiteľa W. Y., ktorý zomrel 19. 3. 2002, boli bezpodielovými spoluvlastníkmi pozemku registra „E“ parc. č. 1977 m2, orná pôda, o výmere 180 m2, k. ú. O. v spoluvlastníckom podiele 1/3 evidovanom na žalovaného v 1. rade W. Y. a F. Y. a vo výroku III o nároku na náhradu trov konania medzi žalobcami v 1. až 3. rade zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, a vyslovil, že rozsudok okresného súdu zostáva nedotknutý v časti výroku I. o určení, že ku dňu smrti poručiteľa W. Y., ktorý zomrel 19. 3. 2002, boli bezpodielovými spoluvlastníkmi pozemku registra „E“ parc. č. 1977 m2, orná pôda, o výmere 180 m2, k. ú. O. v spoluvlastníckom podiele 2/3 evidovanom na žalovaného v 2. rade v rozsahu 1/3 a na žalovanú v 3. rade v rozsahu 1/3 W. Y. a F. Y., vo výroku II. o zastavení konania o vzájomnej žalobe žalovaných v 2. a 3. rade a vo výrokoch III. a IV. o nárokoch na náhradu trov konania vo vzťahu medzi žalobcami v 1. až 3. rade a žalovanými v 2. a 3. rade.

11. Dňa 12. 4. 2021 bol na tunajší súd doručený návrh žalobcov v 1. až 3. rade na pripustenie zmeny žaloby z 11. 4. 2021 (č.l. 232 a nasl.), ktorej žalobný petit by znel : „Určuje sa, že žalovaný 1/ nie je podielovým spoluvlastníkom v spoluvlastníckom podieli 1/3 pozemku parcela KNE č. 1977, orná pôda, o výmere 180 m2, k. ú. O. a jeho bezpodielovými spoluvlastníkmi ku dňu smrti W. Y., nar. X. XX. XXXX, naposledy bytom O. XX, ktorý zomrel 19. 3. 2002, boli F. Y., I.. XX. X. XXXX a W. Y., I.. X. XX. XXXX, obaja bytom O. XX.“

12. Na pojednávaní konanom 6. 7. 2021 súd prvej inštancie uznesením pripustil zmenu žaloby v zmysle návrhu žalobcov v 1. až 3. rade z 11. 4. 2021, čo odôvodnil tým, že výsledky doterajšieho konania nie sú prekážkou konania o zmenenej žalobe (§ 143 ods. 1 CSP), ako aj záväzným právnym názorom a pokynom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 a ods. 3 CSP), podľa ktorého je viac ako žiadúce takúto zmenu/ rozšírenie žaloby pripustiť (viď ods. 23 odôvodnenia zrušujúceho uznesenia.)

13. Na pojednávaní konanom 6. 7. 2021 žalobcovia v 1. až 3. rade uviedli, že žalovaný v 1. rade pri nadobúdaní spoluvlastníckeho podielu na spornom pozemku nebol dobromyseľný vzhľadom na všetky okolnosti daného prípadu, a preto nemohol ani originárnym spôsobom uvedeným v náleze ústavného súdu z roku 2015 nadobudnúť spoluvlastnícke právo k predmetnému pozemku. Žalovaný totiž nebol dosť obozretný, pretože v rámci konkurzu nekupoval len jednu nehnuteľnosť, ale všetky nehnuteľnosti patriace do vlastníctva jeho právneho predchodcu (úpadcu), kupoval mačku vo veci. Čo sa týka objektívnej možnosti žalovaného overiť si nadobúdaci titul jeho právnych predchodcov, a to či sú zapísaní v katastri nehnuteľnosti správne alebo nesprávne, takúto objektívnu možnosť mal aj žalovaný, pretože listina na základe, ktorej nadobudli pozemok právní predchodcovia žalobcov pozemok bola založená v zbierke listín pozemkovej knihy, hoci nebola zapísaná do katastra nehnuteľností. Ak by žalovaný nazrel do tejto zbierky listín mohol by zistiť, že sporný pozemok bol predmetom prevodu na právnych predchodcov žalobcov spolu s ostatnými pozemkami. Ďalej, nadobúdala sa nie pozemok prístupný, tvoriaci samostatný celok, ale spoluvlastnícky podiel k pozemku, ktorý sa nachádzal v rámci záhrady rodinného domu niekoho iného, obklopený pozemkami niekoho iného, bez prístupovej cesty, v podstate šlo o recept na problémy, a dala sa očakávať zvýšená obozretnosť zo strany kupujúceho ohľadne oprávnenosti vlastníctva jeho právnych predchodcov. Vo zvyšnom rozsahu žalobcovia len opakovali niektoré zo svojich argumentov zo svojich vyššie uvedených písomných podaní v tejto veci.

14. Žalovaný v 1. rade (aktuálny žalovaný) na pojednávaní konanom 6. 7. 2021 uviedol, že v celom rozsahu sa pridrižiava svojich písomných vyjadrení, ako aj prednesov na predchádzajúcom pojednávaní. V rámci ponukového konania v rámci konkurzu, kedy správca konkurznej podstaty prostredníctvom obchodného vestníku ponúka na predaj súbor majetku nie je vzhľadom na krátkosť lehoty v ktorej sa má zaslať návrh z objektívnych dôvodov pre potencionálneho kupujúceho preveriť si vlastnícke právo svojho právneho predchodcu k týmto nehnuteľnostiam a na tento účel poukázal na ust. § 93 ods. 3

zákona o konkurze a reštrukturalizácii, ktorý umožňuje nadobudnúť v konkurze vlastnícke právo aj od nevlastníka. Ku svojej objektívnej možnosti nazrieť do zbierky listín pozemkovej knihy, na ktorú poukazovali žalobcovia žalovaný uviedol, že nemal žiadnu vedomosť o tom, že by takáto kúpna zmluva zo 60. rokov, ktorým by jeho právni predchodcovia previedli sporný pozemok na právnych predchodcov žalobcov existovala, keďže nemal dôvod o pochybnosti správnosti zápisu v katastri nehnuteľnosti, a preto ani nemal dôvod hľadať v zbierke listín takýto doklad, a keby aj takú vedomosť mal, tak táto zbierka listín nie je verejne prístupná, teda jemu ako tretej osobe, ktorá nebola právnym nástupcom po účastníkoch vkladového konania by neumožnili do tejto listiny nazrieť. Vo zvyšnom rozsahu len poukázal na niektoré vyjadrenia zo svojich písomných podaní.

15. Vzhľadom na záväzný právny názor odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), podľa ktorého sa skutkové okolnosti javia v plnej miere ako nesporné (viď ods. 23 odôvodnenia zrušujúceho rozsudku), ako aj vzhľadom na to, že všetky skutkové tvrdenia strán sporu bolo možné pre nepopretie protistranou, resp. pre zhodnosť tvrdení, o ktorých neboli dôvodné pochybnosti možné považovať za nesporné (§ 151 CSP, resp. § 186 ods. 2 CSP), bolo možné považovať dokazovanie vykonané na pojednávaní 8. 9. 2020 za nadbytočné. Dokazovanie k nesporným skutkovým tvrdeniam sa nevykonáva (z. hospodárnosti konania podľa čl. 17 CSP.) Súd prvej inštancie si preto pre účely ďalšieho konania a rozhodnutia všetky tieto skutkové tvrdenia osvojil ako zistený skutkový stav.

16. Za nesporné tak bolo možné považovať skutkové tvrdenia strán sporu, že žalovaný je zapísaným podielovým spoluvlastníkom pozemku registra „E“ parc. č. 1977, o výmere 180 m², so spoluvlastníckym podielom v rozsahu 1/3, a to na LV č. XXXX, k.ú. O., obec Východná, okres Liptovský Mikuláš, ktorý zápis bol vykonaný na základe titulu nadobudnutia - kúpnej zmluvy V-4995/2018 (vklad povolený 20. 12. 2018), ktorá kúpna zmluva bola uzatvorená 1. 10. 2018 medzi správkyňou konkurznej podstaty konajúcej v mene právneho predchodcu žalobcu (úpadcu) V. W., nar. XX. X. XXXX, bytom O.H. XXX ako predávajúcim a žalovaným ako kupujúcim v rámci konkurzu oddĺžením podľa 4. časti zákona č. 7/2005 Z.z. - o konkurze a reštrukturalizácii, ktorý bol vyhlásený uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. : 9OdK/52/2018 zo 14. 3. 2018, potom ako bol 25. 5. 2018 správkyňou konkurznej podstaty v Obchodnom vestníku č. 100/2018 zverejnený súpis majetku úpadcu, zahŕňajúci aj jeho spoluvlastnícky podiel na predmetnom pozemku v rozsahu 1/3 a prebehlo ponukové konanie, v rámci ktorého bola ponuka žalovaného zo 6. 7. 2018 na odkúpenie nehnuteľného majetku úpadcu vo výške 2.000 eur vyhodnotená ako najvyššia. Následne žalovaný vzhľadom na vznik daňovej povinnosti od 1. 1. 2019 podal vo vzťahu k tomuto podielu daňové priznanie k dani z nehnuteľnosti správcovi dane - Obci Východná a oslovil žalobcov v 1. a 2. rade s návrhom na usporiadanie vlastníckych vzťahov, kde predmetný podiel ponúkol odpredať za sumu 25 eur/m², ktorý návrh však nebol akceptovaný. Právny predchodca žalovaného V. W. bol na LV č. XXXX, k. ú. O. bol zapísaný ako podielový spoluvlastník spornej nehnuteľnosti so spoluvlastníckym podielom v rozsahu 1/3 na základe titulu nadobudnutia - uznesenia č. D 426/00 - 117, zapísanom pod PVZ 92/2003, pričom LV č. XXXX bol pre k. ú. O., založený na základe ROEP v roku 2017 pod č. Z 1779/07. V pozemku parc. č. 1977 ide o pozemok, ktorý tvorí časť záhrady prislúchajúcej k rodinnému domu súp. č. XX, ktorý rodinný dom je v podielovom spoluvlastníctve žalobcov v 1. a 2. rade. Tento pozemok nadobudli rodičia žalobcov v 1. až 3. rade kúpnu zmluvou z 19. 12. 1963, ktorá bola 24. 5. 1966 zaregistrovaná Štátnym notárstvom v Liptovskom Mikuláši pod č. Reg. I 277/66. Účastníci tejto kúpnej zmluvy 24. 11. 1965 podpísali aj prehlásenie, na základe ktorého mal byť vykonaný zápis vo vtedajšej evidencii nehnuteľností. Omylom však do prehlásenia nezahrnuli aj predmetný pozemok, a preto nedošlo k zápisu zmeny vlastníctva k pozemku na základe tejto kúpnej zmluvy do pozemkovej knihy, resp. do evidencie nehnuteľností, a z toho dôvodu bol neskôr tento pozemok predmetom dedenia po pôvodných vlastníkoch (právnych predchodcov žalovaného ako predávajúcich), postupne až po bezprostredného právneho predchodcu žalovaného (V. W.), a preto nebol predmetom dedičského konania po rodičoch žalobcov v 1. až 3. rade, vrátane otca žalobcov - W. Y., nar. X. XX. XXXX, ktorý zomrel 19. 3. 2002.

17. Takto zistený skutkový stav súd prvej inštancie právne posúdil, pričom dospel k nasledovným právnym záverom.

18. Na úvod právneho posúdenia je potrebné vysvetliť, že podľa (§ 111 ods. 1) zákona č. 141/1950 Z.z. - Občianskeho zákonníka (účinného od 1. 1. 1951 do 31. 3. 1964) sa v období od 1. 1. 1951 do 1. 7. 1957 vlastníctvo k nehnuteľnosti nadobúdalo už samotnou zmluvou o prevode nehnuteľností, pričom zápis do pozemkovej knihy zostal zachovaný, avšak vo vzťahu k zmene vlastníka nemal (oproti

minulosti) konštitutívny význam (mal len evidenčný charakter.) Teda aj ak nedošlo k intabulácii zmluvy došlo uzavretím zmluvy k prevodu vlastníctva k nehnuteľnosti. Dôsledkom tohto stavu bolo množstvo zmien v osobách vlastníkov nehnuteľností bez toho, aby táto zmena našla svoj odraz v pozemkovej knihe. Ešte v priebehu účinnosti tohto Občianskeho zákonníka (od 1. 1. 1951 do 31. 3. 1964) došlo k prijatiu (samostatného) zákona č. 26/1957 Zb. (účinného od 1. 7. 1957 do 31. 3. 1964), ktorý pre svoje obdobie účinnosti (bez súčasnej zmeny právnej úpravy v Občianskom zákonníku) v § 18 ods. 1 podmienil platnosť zmluvy o prevode nehnuteľností zápisom do poplatkového registra (registráciou na štátnom notárstve), teda už v období od 1. 7. 1957 do 1. 4. 1964 (napriek úprave v účinnom Občianskom zákonníku) bola podmienkou nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti na základe zmluvy jej registrácia na štátnom notárstve (zápis v pozemkovej knihe mal naďalej len evidenčný charakter.) V období od 1. 4. 1964 do 1. 1. 1993 bola podľa § 134 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. - nového Občianskeho zákonníka k zmluve o prevode nehnuteľnosti potrebná jej registrácia štátnym notárstvom, s tým, že vlastníctvo prechádzalo touto registráciou zmluvy. V tomto období pozemkovú knihu nahradila tzv. evidencia nehnuteľností, avšak ani vtedy nebol podmienkou nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti zápis v evidencii nehnuteľností. Až od 1. 1. 1993 sa na základe § 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb.) upravilo, že ak sa prevádza nehnuteľnosť na základe zmluvy, nadobúda sa vlastníctvo vkladom do katastra nehnuteľností (obnovil sa intabulačný princíp z obdobia pred 1. 1. 1951.)

19. V danom prípade kúpna zmluva ohľadne nehnuteľnosti (pozemku registra „E“ parc. č. 1977, katastrálne územie O.) bola 19. 12. 1963 uzatvorená medzi rodičmi žalobcov v 1. až 3. rade (ako kupujúcimi) a právnymi predchodcami žalovaných v 1. až 3. rade (ako predávajúcimi.) Po účinnosti nového Občianskeho zákonníka (po 1. 4. 1964), konkrétne 24. 5. 1966 bola kúpna zmluva zaregistrovaná Štátnym notárstvom v Liptovskom Mikuláši pod č. Reg. I 277/66. V čase registrácie účinné znenie Občianskeho zákonníka na nadobudnutie vlastníctva k nehnuteľnosti (na základe zmluvy o prevode nehnuteľnosti) vyžadovalo len jej registráciu na štátnom notárstve s tým, že touto registráciou došlo k prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Teda 24. 5. 1966 došlo k nadobudnutiu vlastníckeho práva k predmetnému pozemku rodičmi žalobcov v 1. až 3. rade, a to napriek tomu, že tento prevod nebol (z dôvodu omylu) zapísaný do (vtedajšej) evidencie nehnuteľností. Takýto zápis do evidencie nehnuteľností mal len evidenčný (deklaratórny), a nie konštitutívny charakter.

20. Ďalej treba povedať, že z právneho názoru odvolacieho súdu (kde sa poukazuje aj na prelomový nález Ústavného súdu SR z 3. 5. 2017, sp. zn. : I. ÚS 151/2016), ktorý bol pre súd prvej inštancie podľa § 391 ods. 2 CSP záväzný, vyplynulo, že (pôvodný) žalobný návrh, ktorý (vo vzťahu k žalovanému v 1. rade, aktuálneho žalovanému) smeroval (len, bez ďalšieho) k určeniu, že ku dňu smrti poručiteľa (otca žalobcov v 1. až 3. rade), t.j. ku 19. 3. 2002, boli rodičia žalobcov v 1. až 3. rade bezpodielovými spoluvlastníkmi pozemku, je procesne neprípustný, a to pre absenciu naliehavého právneho záujmu podľa § 137 písm. c) CSP, a preto už len z tohto dôvodu by bolo potrebné takúto žalobu (bez vecného posúdenia existencie spoluvlastníckeho práva žalovaného v 1. rade k pozemku) zamietnuť. Absencia naliehavého právneho názoru je daná jednak tým, že rozsudkom zásadne nemožno určiť existenciu, prípadne neexistenciu práva, resp. právneho vzťahu za dobu minulú, ale výrok v rozsudku o určovacej žalobe musí zodpovedať právu, resp. právnemu vzťahu v prítomnom čase, t.j. v čase vyhlásenia rozsudku (§ 217 ods. 1 CSP), a jednak tým, že žaloba (len) na určenie, či poručiteľ bol vlastníkom veci ku dňu smrti (už) nie je právne akceptovateľná (došlo k zmene rozhodovacej praxe súdov), pretože neslúži potrebám praktického života, nakoľko, ak by aj súd skúmal (len) právny stav veci ku dňu smrti poručiteľa, nevylučovalo by to následnú určovaciu žalobu žalovaného (ako eventuálneho nadobúdateľa veci na základe určitého právneho titulu, napr. vydržania), ku podaniu ktorej by došlo potom, ako by bol takýto novoobjavený majetok poručiteľa prejednaný v dodatočnom dedičskom konaní, a ktorá žaloba by smerovala proti osobám ustanoveným v dodatočnom dedičskom konaní (o tomto novoobjavenom majetku) ako dedičom po poručiteľovi (žalobcom v 1. až 3. rade), a v ktorej by sa riešila otázka existencie, resp. neexistencie (spolu)vlastníckeho práva žalovaného v 1. rade (aktuálnym žalovaným), čo by bolo v rozpore s preventívnou funkciou určovacej žaloby, ktorou je snaha predchádzať ďalším zbytočným sporom, pretože nie je žiaden rozumný dôvod, aby otázka existencie (spolu)vlastníckeho práva žalovaného v 1. rade sa neskúmala už v konaní o určenie, či k času smrti poručiteľa bola vec v jeho vlastníctve. Odvolací súd preto zrušil napadnutý rozsudok prvej inštancie a vrátil mu vec na ďalšie na ďalšie konanie, aby tak (vzhľadom na nejednotnosť súdnej praxe) umožnil žalobcom náležite procesne zareagovať na právny názor prezentovaný v zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu s tým, že ak zo strany žalobcov v 1. až 3. rade dôjde k zmene/rozšíreniu žalobného návrhu

(v zmysle vyššie uvedeného právneho názoru odvolacieho súdu) vyslovil záväzný právny názor, že takúto zmenu/rozšírenie žaloby musí súd prvej inštancie pripustiť a následne posúdiť danosť/existenciu (spolu)vlastníckeho práva žalovaného v 1. rade k pozemku. Pred pojednávaním konaným 6. 7. 2021 však žalobcovia v 1. až 3. rade podali návrh na pripustenie zmeny/rozšírenia žaloby v súlade s právnym názorom odvolacieho súdu, teda navrhli, aby výrok rozsudku znel tak, že sa určuje, že žalovaný v 1. rade (aktuálny žalovaný) nie je podielovým spoluvlastníkom v podiele 1/3 k spornému pozemku a že jeho bezpodielovými spoluvlastníkmi ku dňu smrti otca žalobcov v 1. až 3. rade boli rodičia žalobcov v 1. až 3. rade. Túto zmenu/rozšírenie žaloby vzhľadom na záväzný právny názor odvolacieho súdu ako aj z dôvodu, že výsledky doterajšieho konania nepredstavujú prekážku pre konanie o takto zmenenej žalobe (§ 143 ods. 1 CSP) súd prvej inštancie pripustil uznesením vyhláseným na pojednávaní konanom 6. 7. 2021, a následne (v zmysle záväzného pokynu odvolacieho súdu) súd prvej inštancie pristúpil k vecnému posúdeniu existencie (spolu)vlastníckeho práva žalovaného v 1. rade (aktuálneho žalovaného) k spornému pozemku v rozsahu 1/3.

21. Súd prvej inštancie pritom stotožňujúc sa s právnym názorom vysloveným vo všeobecne koncipovaných ods. 14 až 20 odôvodnenia ďalšieho prelomového nálezu Ústavného súdu SR zo 16. 3. 2016 sp. zn. : I. ÚS 549/2015, ktorým došlo k odkloneniu sa od pôvodnej rozhodovacej praxe, ktorá dobrej viere priznávala význam len potiaľ, že jej nositeľ mal iba práva oprávneného držiteľa, a že teda mohol na základe dobrej viery nadobudnúť vlastnícke právo iba vydržaním, a teda súd prvej inštancie vychádzajúc zo zásady všeobecnej spravodlivosti a osobitných okolností tohto prípadu spočívajúcich v tom, že žalovaný ako nadobúdateľ spoluvlastníckeho podielu v rozsahu 1/3 k spornému pozemku, ktorý dôveroval v správnosť zápisu spoluvlastníckeho práva jeho právneho predchodcu (V. W.) v katastri nehnuteľností (na LV č. XXXX, k. ú. O.), o ktorom súčasne nemal žiaden dôvod pochybovať, ako aj ktorý dôveroval v správnosť zahrnutia tohto pozemku do súpisu konkurznej podstaty úpadcu (V.I. W.) správkyňou konkurznej podstaty v rámci konkurzu oddĺžením, v ktorom bola pri speňažovaní majetku tohto úpadcu uzatvorená kúpna zmluva medzi správkyňou konkurznej podstaty a žalovaným ohľadne predmetného spoluvlastníckeho podielu, a nemajúc súčasne dôvod na nahliadnutie a ani objektívnu možnosť nahliadať do neverejnej zbierky listín evidencie nehnuteľností, v ktorej by sa mohol oboznámiť s existenciou a obsahom kúpnej zmluvy, na základe ktorej objektívne previedli jeho právní predchodcovia pozemok na právnych predchodcov žalobcov, teda žalovaný (objektívne) nemajúc žiadnu (legálnu) možnosť zistiť, či jeho právny predchodca (V. W.) bol alebo nebol objektívnym spoluvlastníkom tohto pozemku v podiele 1/3, a nemajúc pritom tiež vzhľadom na ukončenie konkurzu oddĺžením už ani možnosť na vrátenie kúpnej ceny za tento podiel od správkyne konkurznej podstaty, ktorá postupovala s riadnou odbornou starostlivosťou, resp. od veriteľov dlžníka, ktorí boli riadne uspokojení z rozvrhu výťažku, čím by sa žalovaný v prípade určenia, že nie je spoluvlastník dostal do situácie, ktorá pre neho nemá žiadne riešenie, ako aj súčasne vychádzajúc z okolností, že (dovtedy) objektívni spoluvlastníci tohto pozemku (žalobcovia v 1. až 3. rade, resp. predtým ich právní predchodcovia) mali možnosť (minimálne od roku 2007, kedy došlo k ROEP pre k. ú. O.) skontrolovať si existenciu nezapísania ich vlastníckeho práva k spornému pozemku v katastri nehnuteľnosti (a ak ako staršie osoby neboli spôsobilí urobiť tak sami prostredníctvom internetu, mohli tak urobiť písomnou žiadosťou na OÚ, katastrálnom odbore sami, resp. prostredníctvom spôsobilej osoby, napr. aj advokátom, ktorého si vedeli zvoliť pre účely zastupovania v tomto konaní), a rovnako mali aj možnosť sledovaním zverejneného obsahu obchodného vestníka zistiť, že ich pozemok bol ako súčasť konkurznej podstaty úpadcu (V. W.) zahrnutý do ponukového konania, súd prvej inštancie dospel k záveru, že nadobúdací právny titul žalovaného (kúpnu zmluvu uzatvorená v rámci speňažovania majetku jeho právneho predchodcu v konkurze oddĺžením), hoc by aj bola uzavretá na strane predávajúceho (V. W.) ako objektívneho ne(spolu)vlastníka (čo však súd z dôvodu hospodárnosti už neposudzoval, pretože ak by bol spoluvlastníkom prešlo by na žalovaného prevodom v konkurze spoluvlastnícke právo k pozemku a žaloba by bola takisto zamietnutá), nemožno iba z tohto dôvodu automaticky považovať za absolútne neplatnú, a že v danom prípade tak ide o originárny spôsob nadobudnutia (spolu)vlastníckeho práva (len) na základe dobrej viery nadobúdateľa (žalovaného), t.j. spôsobu nadobudnutia odlišného od vydržania, ktoré vyžaduje okrem dobrej viery aj držbu po určitý čas, nakoľko kolízia princípov ochrany dobrej viery a ochrany vlastníckeho práva pôvodných vlastníkov (v zmysle zásady „nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet“), ku ktorej v tomto prípade došlo, vzhľadom na uvedené osobitné okolnosti prípadu a zásadu všeobecnej spravodlivosti (a keďže nemohlo byť zachované maximum z oboch princípov) musela byť vyriešená v prospech princípu ochrany dobrej viery dobromyseľného nadobúdateľa (žalovaného.) Vyššie riziko totiž musí znášať ten, kto má aspoň nejakú možnosť zistiť, že zapísaný stav nezodpovedá skutočnému právnemu stavu, čo v okolnostiach daného prípadu boli žalobcovia v 1. až 3. rade, resp. predtým ich

právni predchodcovia, a ktorých v tomto zmysle preto možno vyhodnotiť ako nedbalých vlastníkov. Princíp ochrany dobrej viery je jeden z kľúčových prejavov princípu právnej istoty, ktorý sa odvíja od princípu právneho štátu zakotvenému v čl. 1 ústavy. Nadobúdateľovi vlastníckeho práva, pokiaľ toto nadobudol v dobrej viere, musí byť poskytovaná široká ochrana, pretože v opačnom prípade by si nikdy nemohol byť istý svojím vlastníctvom, čo by bolo v rozpore s poňatím materiálneho právneho štátu. Preto aj keď z Občianskeho zákonníka explicitne nevyplýva všeobecný spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam od nevlastníka iba na základe dobrej viery nadobúdateľa, uplatňujúc ústavnokonformný výklad jeho ustanovení v súlade čl. 1 ústavy zakotvujúcim princíp právneho štátu, od ktorého sa odvíja princíp ochrany dobrej viery nadobúdateľa, je nutné pripustiť, že jeho ustanovenia implicitne upravujú takýto originárny spôsob nadobudnutia vlastníctva a je mu potrebné poskytnúť ústavnoprávnu ochranu. V tejto súvislosti súd tiež poukazuje na právny názor vyplývajúci z nálezov Ústavného súdu ČR (sp. zn. : III. ÚS 415/15, resp. III. ÚS 247/14), na ktoré poukazuje aj uvedený nález slovenského ústavného súdu, ktorý právny názor taktiež pripúšťa tento originárny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva dobromyseľným nadobúdateľom, ktorému je potrebné poskytnúť ústavnoprávnu ochranu, ak tento dobromyseľný nadobúdateľ odvodzoval svoje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam evidovaným v katastri nehnuteľností od právneho úkonu, ktorý by aj bol neskôr posúdený ako absolútne neplatný, a podľa českého ústavného súdu už len zistenie, že v konkrétnych okolnostiach prípadu osoba bola v dobrej viere, zakladá poskytnutie ochrany jej vlastníckemu právu.

22. Súd sa nemohol stotožniť s argumentáciou žalobcov v 1. až 3. rade, ktorá spochybňuje závery prelomového nálezú ústavného súdu sp. zn. : I. ÚS 549/2015 s odôvodnením, že sa týka inej skutkovej situácie, kedy sa ani nejednalo o nadobudnutie vlastníctva od nevlastníka (poukazujúc na ods. 13 jeho odôvodnenia.) V ods. 14 až 20 odôvodnenia predmetného nálezú totiž ústavný súd vo všeobecnej rovine vyslovil právny názor aplikovateľný aj na skutkové okolnosti tohto prípadu.

23. K argumentácii žalobcov, že žalovaný kupoval spoluvlastnícky podiel k spornému pozemku v rámci balíka viacerých nehnuteľností patriacich úpadcovi, kupujúc tak „mačku vo vreci“ a mal byť z tohto dôvodu, a aj vzhľadom na to, že uvedený pozemok netvoril reálne samostatný celok, ktorý by bol prístupný, pretože bol oplotením zahrnutý k inému pozemku a obklopený pozemkami vo vlastníctve iných osôb, obozretnejší pokiaľ ide o skúmanie skutočných vlastníckych vzťahov, čím (keďže k tomu zo strany žalovaného nedošlo) bola podľa žalobcov narušená jeho dobrá viera pri nadobúdaní (spolu)vlastníckeho práva k pozemku, súd uvádza, že s takýmto záverom sa nemôže stotožniť, pretože ak by si aj bol žalovaný pri nadobúdaní tohto podielu v rámci konkurzu oddĺžením v plnom rozsahu vedomý týchto skutkových okolností, nemalo by to vplyv na posúdenie jeho dobrej viery pri nadobúdaní spoluvlastníckeho podielu. Otázka užívacích pomerov nesúvisí s otázkou vlastníckych pomerov, a pokiaľ ho mali tieto problematické užívacie pomery viesť k potrebe dôkladnejšieho preskúmania objektívnych vlastníckych vzťahov, tak ani za týchto okolností by žalovaný objektívne nemal žiadnu možnosť dospieť k inému záveru o skutočných vlastníckych vzťahoch.

24. Správne však bolo právne posúdenie žalobcov, že nadobudnutie spoluvlastníckeho práva k spornému pozemku vydržaním neprichádzalo u žalovaného (ani u jeho právnych predchodcov) do úvahy (napriek jeho dobrej viere), pretože v danom prípade chýbal základný predpoklad pre vydržanie, a to držba pozemku, keďže vzhľadom na to, že tento pozemok bol užívaný žalobcami v 1. a 2. rade, a predtým ich právny predchodcami (spolu s iným pozemkom v rámci jedného oploteného areálu) bolo zrejme, že žalovaný a ani jeho právni predchodcovia nikdy nemali sporný pozemok vo faktickej moci, ktorá je však pojmovým znakom držby. Nadobudnutie zapísaného spoluvlastníckeho práva k spornému pozemku u žalovaného však súd prvej inštancie (ako už bolo vyššie uvedené) odvodil od iného právneho dôvodu ako vydržania.

25. Takisto sa je možné stotožniť s argumentáciou žalobcov, že aplikácia § 93 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov, ktorá je systematicky zaradená do 2. časti tohto zákona, a teda týka sa „klasického“ konkurzu, sa pre absenciu osobitného ustanovenia, ktoré by to výslovne umožňovalo, nemôže aplikovať aj v rámci konkurzu oddĺžením podľa 4. časti tohto zákona, s poukazom na to, že tomu bráni zásada, že špeciálna právna úprava vylučuje použitie všeobecnej právnej úpravy s tým, že špeciálnou je právna úprava konkurzu oddĺžením v 4. časti zákona, pričom neprichádza do úvahy ani analogické použitie ust. § 93 ods. 3, pretože analógia je vo verejnom práve neprípustná. Rovnako možno súhlasiť s ich záverom, že ani ústavne konformným výkladom nemožno dospieť k použitiu ust. § 93 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii na prípad oddĺženia konkurzom, skôr naopak,

pretože z čl. 20 ústavy vyplýva, že každý zásah do vlastníckeho práva je možný iba na základe zákona, avšak výslovné zákonné ustanovenie v tomto smere chýba. Stotožnenie sa s touto argumentáciou žalobcov však viedlo len k záveru, že žalovaný nenadobudol spoluvlastnícky podiel od svojho právneho predchodcu na základe aplikácie § 93 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Nadobudnutie zapísaného spoluvlastníckeho práva k spornému pozemku u žalovaného však súd prvej inštancie (ako už bolo vyššie uvedené) odvodil od iného právneho dôvodu.

26. Z uvedených dôvodov zamietol súd žalobu v časti, v ktorej sa žalobcovia v 1. až 3. rade domáhali určenia, že žalovaný nie je spoluvlastníkom sporného pozemku v podiele 1/3.

27. Súd však zamietol žalobu aj v časti, v rámci ktorej sa žalobcovia v 1. až 3. rade domáhali určenia, že ku dňu smrti otca žalobcov v 1. až 3. rade, t.j. ku 19. 3. 2002 bol sporný pozemok v bezpodielovom spoluvlastníctve ich rodičov, pretože (viazaný právnym názorom odvolacieho súdu poukazujúcim na nález Ústavného súdu SR sp. zn. : I. ÚS 151/2016 z 3. 5. 2017) takúto žalobu treba považovať za procesne neprípustnú, a to pre absenciu naliehavého právneho záujmu podľa § 137 písm. c) CSP, ktorý je daný (aj) tým, že rozsudkom nemožno určiť existenciu, resp. neexistenciu práva, resp. právneho vzťahu za dobu minulú, ale výrok rozsudku o určovacej žalobe musí zodpovedať právu, resp. právnenému vzťahu v prítomnom čase, t.j. v čase vyhlásenia rozsudku (§ 217 ods. 2 CSP.) K zamietnutiu žaloby v tejto časti však nedošlo z dôvodu, že žalobný petít by bol procesne neprípustný pre absenciu naliehavého právneho záujmu podľa § 137 písm. c) CSP z dôvodu, že by obsah žalobného petítu nerešpektoval preventívnu funkciu určovacej žaloby, ktorej účelom je predchádzať zbytočným sporom (vzhľadom na upravený žalobný petít sa existencia spoluvlastníckeho práva žalovaného vecne skúmala už v tomto konaní.)

28. Porovnajúc žalobný petít a výrok rozsudku súd dospel k záveru, že plne úspešnou stranou sporu bol žalovaný, a preto mu podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP priznal proti žalobcom v 1. až 3. rade nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, pričom podľa § 262 ods. 2 CSP súčasne vyslovil, že o výške tejto náhrady rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá príslušný súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš písomne v dvoch vyhotoveniach, o ktorom odvolaní bude rozhodovať Krajský súd v Žiline.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že :

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v predchádzajúcom odseku, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.